

Archaeologies 3.3
Aborjin Arkeolojileri
Türkçe Özetler

“Yerli Olan Kim?” Sorusunun Cevabı Bu Değil?

Alejandro Fabio Haber

Özet: İspanyol İşgalcilerin gelişinden önce, Amerika’da, “yerli halk” diye bir şey yoktu. Çeşitli ve birbirinden farklı insanlar çoktu ama bunlardan hiç biri ne kendisini ne de bir başkasını “yerli” olarak adlandırmıyorlar, hatta böyle bir sınıflandırmayı bilmiyorlardı. Yerli olmak, dünyada kolonileştirilmiş bölgelerde yaşayan ve sömürgecilerin gelişinden önce orada var olan insanlar anlamındadır. Bu, doğal olarak, ilişkisel epistemolojiden temellenen bir nosyondur: “Yerli” kategorisi, bir başka kategoriye, “Yerli Olmayan” kategorisini doğurur. “Yerli Olan Kim?” sorusu, entelektüel tartışmalara açık değildi. Yerli olmak, 20.yy başlarında, potansiyel devlet düşmanı olmak anlamına gelmekteydi. Onlar, sınırlı yerlerde tutulan, üzerine araştırmalar yapılan ve müzelerde betimlenen insanlardı. Bu süreç içinde arkeolojinin rolü, “yerli olmak” olarak ifade edilenin gerginliğini dönüştürmek gibi büyük bir görevi üstlenmeyi gerektirmiştir: Yerli Arkeolojisi’nin yönelimi bir disiplin olarak, belirli geçmiş zaman içinde “Yerli kimdir?” sorusunu yanıtlamak ve bu nosyonu çerçevelemek için bir sınıflama sistemi geliştirmek olmuştur ve hala bu böyledir. Bu bakış açısından baktığımızda, Yerliliğin akademik olarak temsil edilişi bilimsel bir alanın tanımlanması şeklinde anlaşılabilir, daha ziyade, doğrudan sosyal sonuçları olan politik bir söylemdir ve hem “kendi” hem de “diğeri”nin politikalarına karmaşık bağlarla bağlıdır.

**Maymaygwayshi Topraklarındaki İktomi: Arkeoloji Uygulamalarında,
Amerikan Yerlileri/İlk Uluslar Arasındaki Yaşanmış Deneyimleri Anlamak**
John W Norder

Özet: Yazar, Kanada Ontaryo’daki Lake of the Woods bölgesinde yürüttüğü arazi çalışmalarından yansıtımlar yapmak suretiyle, yaşanmış deneyimler

konusunda, kendisi ve yerel İlk Ulus toplulukları arasındaki çelişkiler konusunu ele almıştır. Yazar, bir yerli olarak, yine yerli topluluklarla yapılan çalışmada beklenenin tersine nasıl daha büyük meydan okumalara yol açtığını tartışmaktadır. Bu durumda, kişisel tarihçe ve ortak tarihçeye ilişkin önceki varsayımlar, arkeolojik arazi çalışmaları ile de birleştiğinde araştırma programında kavram hatalarına ve sınırlamalara yol açmış, yerel *İlk Ulus* halklarının gerçekleri ile tezat oluşturmuştur. Yazar, gerçek uygulamalı bir araştırma, yaşanmış deneyimler nosyonunu, seçilmiş belirli bir tema yada an olarak değil, holistik bir kavram olarak anlamalıdır.

Yerli Arkeolojisi'nin Küresel Uygulaması: Türkiye'de Topluluk Temelli Katılımcı Araştırma.

Sonya L. Atalay

Özet: Ana vatanında, yerli yerleşmelerle ya da yerlilerle çalışmayan arkeologlara, Yerli Arkeolojisi Ne Sunmaktadır? Bu makale Yerli Arkeolojisi'nin geniş uygulama alanını gözler önüne sermekte, herhangi bir bölgede çalışan arkeologların kullanabilmesi için de çeşitli yollar sunmaktadır. Orta Anadolu'da, arkeolojik yerleşim yeri Çatalhöyük yakınlarında yaşayan yerel halkın, yerli olmayan topluluğu ile son yıllardaki arazi çalışmaları aracılığıyla, Yerli Arkeolojisinin teori ve yöntemlerinin, anavatanlarında ya da yerli mirası ile ilişkili yerleşmelerin bulunduğu bölgelerde çalışan arkeologlar için etik uygulamaların bir parçası olarak yararını göstermeye çalıştım.

Tarihten Tarihöncesine: Amerikan Yerlisi (Indian) Olmanın Arkeolojisi Christopher Matthews

Özet: Bu yazı, Amerikan yerlisi tarihçelerini ve kimliklerini sınırlayan ve zorlaştıran “New Orleans'ta bir Amerikan yerlisi olmak” kavramını irdelemektedir. “Amerikan yerlisi olmak” nosyonuna olan yaklaşım, belki sadece kişilerin tarihi ve arkeolojisi aracılığıyla değil, aynı zamanda bir kimlik olarak da ele alınmalıdır. Çünkü Amerikan yerlisi olmanın kendisi, Koloni ve Koloni sonrası dönemde New Orleans'ın gelişiminde, geniş bir insan

yelpazesi tarafından üretilmiş bir artefektir. Kùltürler arası ilişkileri okumayı devreye sokacak olursak, Koloni New Orleans'ının hem Amerikan yerlileri hem de Amerikan yerlisi olmayanlarca değiş-tokuş yoluyla meydana getirildiğini öne süren arkeolojik kanıtı incelemektedirim. Bu süreçte arkeoloji, "Amerikan yerlisi" olmanın, akışkan Amerikan yerlisi kimliğini, yerel tarihin merkezine koyan ve büyük oranda paylaşılan sömürgecilik stratejisinin bir parçası olmak anlamına geldiğini göstermektedir. Bu yazı ayrıca, 19 yy başlarında Amerikan yerlilerinin marjinalleştirilmesi suretiyle, New Orleans ve daha geniş güneydoğunun, baskın Amerikan duyarlılığı ile bağlanması konusunu da irdelemektedir. "Tarihöncesi" fikrinin gelişmesi ile, 19.yy Amerikan yerlileri, "kùltürel olarak öteki"leştirilmiş ve New Orleans toplumunun uçlarına itilmişlerdir. Bundan sonra, asimilasyon ve 100 yıldan beri yerli halkın karşı karşıya kaldığı beyazların baskınlığı ile yerlilerin arasındaki çelişkinin yoldan çıkması, takip eden iç gerilimleri oluşturmaktadır. Bu hareketin Amerikan arkeolojisi tarafından icat edilen prehistorya (tarihöncesi) ile çakışması nedeniyle, bu makale, arkeolojik terminoloji üzerine önemli bir yansıtma yapacaktır.

Arkeolojik Belgelerde Etnik Özellik ve Kimlik (Kuzey Mississippi'de Chickasaw köy yerleşmesinde yapıлып 1937'de tamamlanmış kazının rekonstrüksiyonu).

LaDonna Brown

Özet: Bu makale, Chickasaw Ulusu'nun bir üyesinin kişisel deneyimlerini, kazı ile ilgili konuları, ülkeye iadesi ve bu konulardaki mevzuat tartışmaktadır. Makale, kabilenin anavatanda yapılan ir kazının yeniden oluşturulması ile başlamaktadır. Daha sonra, makale, NAGPRA mevzuatının kavramlarından bahsetmekte, ve sonra da anavatanda bulunmuş mezarların yeniden gömülmesi törenleri gelmektedir. Son olarak, tartışma, kabile üyelerinin bakış açılarına ve olayın kùltürel kimlik duygusunu ne şekilde desteklediği konusuna odaklanmaktadır.

Ernestina Mamani ile Görüşme

Alejandro Fabio Haber, Laura Roco

Özet : Bu makale, 23 Kasım 2006'da Arjantin Catamarca'da, Museo del Hombre de Antofagasta de la Sierra (Museum of Man of Antofagasta de la Sierra)'da gerçekleşen görüşmenin kayıtlarından oluşmaktadır. Görüşme, farklı araştırma gruplarını, yardımcı araştırmacıları kapsamaktadır. Her biri, bir arkeoloji öğrencisi ve bir müze ve / veya Antofagasta de la Sierra Belediyesi'nin diğer kültürerl alanlarından personel ile birlikte oluşturulmuştur. Her biri, sorgulamasını, müze koleksiyonundan belirli bir parça üzerine yapmıştır. Görev, öykülerle objeyi birbirne bağlamaktır : öyküler, kasabadaki yaşlılar, bu nesnelere bulan kişiler, müzedeki personel ve arkeologlar tarafından yazılan metinlerden elde edilmiştir. Bu yazı, Ernestina Mamani ile yapılan, o ve Laura Roda tarafından araştırma konusu olarak seçilen, Antofagasta yaşlıları taş levhası, Don Anacleto Cháves hakkındadır.

Yerli Araştırmaları ve Arkeoloji :Ngarrindjeri Topluluğu'nda, onun içi ve onun ile Dönüştürme Uygulamaları

Christopher J. Wilson

Özet : Yerli halk ile arkeoloji arasındaki ilişki, içinde çelişki, müzakere ve işbirliği barındırdığını kanıtlamıştır. Böylelikle, :yerli olmayan araştırmacılar, disiplin içindeki metod ve tekniklerin arındırılması da dahil olmak üzere, arkeolojik araştırma projelerinin geliştirilmesinde ön saflarda yer almışlardır. Bu yazı, arkeolojideki araştırma yöntemlerinin devam eden gelişimine, Eski İnsanların (insan kalıntılarının) ülkelerine geri götürülmeleri üzerine yapılan bir araştırma süresince kendi topluluğu ile çalışan bir yerli arkeologun sorun ve deneyimleri hakkındaki tartışmalar aracılığıyla katkıda bulunmaktadır. Her ne kadar burada sunulmakta olan durum çok tartışmalı ve politik bir meseleye odaklanmışsa da, ayrıca, Ngarrindjeri gibi topluluklarla yapılan araştırma projelerinin, kültür mirasımızı korumak için devam edegelen çabaları da

desteklemesi gerektiği de tartışılmaktadır.

Pasifik Adaları Miras Yönetiminde, Yapı Kapasitesi : En iyisini bilenlerden dersler

Anita Smith

Özet : 2004 yılında, Pasifik'te miras alanları yönetiminde yapı kapasitesi ihtiyacı fark edildiğinde, UNESCO CD-ROM eğitim programı Pasifik Bölgelerini Koruma'nın geliştirilmesi için destekte bulundu. Program, Pasifik Adası miras yöneticileri tarafından « arazide-denenmiş » daha önceki eğitim programlarından elde edilmiş uzun vadeli ve sürdürülebilir sonuçların yokluğuna işaret etmeye teşebbüs etmekteydi. Bu, sadece Pasifik Adası kontekstine uygulanabileceği ve kullanışlı olacağı düşünülerek modifiye edilen Avustralyalıların eğitim modeline geribesleme sağlamak için değil, aynı zamanda, Pasifik Adası miras korumasının Niue Communiqué (2004) yazılı eserleri aracılığıyla paylaşılan ve düşünülen bölgesel sorunlara bir ses oluşturmak amacıyla.

Mundo Maya'da Turizm : Maya Kimliği ve Mirasının Keşfi ve (Yanlış) Tanıtımı.

Aline Magnoni; Traci Ardren; Scott Hutson

Özet : Bu yazıda, Maya kimliklerinin Mundo Maya karşısında miras turizmi çerçevesinde, nasıl yanlış tanıtıldığını inceledik ve Maya dili konuşan insanların kültürel heterojenliğinin ve tarihsel çeşitliliğinin altını çizdik. Odaklandığımız yer, sosyal kategorilerin ve etnik grupların zaman içindeki tanımlanmalarında kullanılan terimlere baktığımız Yukatan Yarımadası'dır. Daha sonra, turizmin öz kimlik ve öz atıf nosyonlarını nasıl etkilediğini, arkeologlar olarak ilk elden deneyimlerimizi sunmak yoluyla, Yukatan'da Chunchucmil ve Yaxuna yerleşmelerindeki arkeolojik turizm gelişimi çerçevesinde Maya kimliği ve miras iddiaları meseleleri ile ilişkilendirerek

sorguladık. Kimlik oluşturma süreçlerinde daha yaygın olan « soya dayalı yaklaşım » yerine, « ilişkisel / bağıntısal yaklaşımın » kullanılmasını önermekteyiz. Ayrıca, uygulamalı antropologların yardımıyla arkeologların, yerel topluluklar ve bu toplulukların turizmden faydalanmaları dengesinin kurulduğu durumlarda çoklu kurumsal paydaş arasında aracılık yapanlara sahip çıkabileceklerine, onları koruyabileceklerine inanmaktayız.

Sanal Forum

Nick Shepherd

zet : Bu forumda, sabırla aylar boyunca başarılmış siber-çalışmanın, katılımcıları Nayanjot Lahiri (Hindistan), Nick Shepherd (Güney Afrika), Joe Watkins (ABD) and Larry Zimmerman (ABD), Arqueología Suramericana'nın iki editörü, Alejandro Haber (Arjantin) ve Cristbal Gnecco (Kolombiya), arkeoloji ve smrgesizleştirme sorusunu tartışmaktadırlar.

Nayanjot Lahiri, Delhi niversite'si, Tarih Bölümü'nde Profesör olarak arkeoloji eğitimi vermektedir. Yazdığı kitaplar arasında, *Unutulmuş Kentleri Bulmak: Indus Uygarlığı Nasıl Keşfedildi* (2005) ve *Hint Ticaret Yolları'nın Arkeolojisi* (1992), sayılabilir. *Indus Uygarlığı'nın Gerileyişi ve Düşüşü* (2000) kitabının ve *Dünya Arkeolojisi'nin Hinduizm'in Arkeolojisi Sayısı'nın* da (2004), editörlüğünü yapmıştır.

Nick Shephard, Afrika'da halk kültürü programını topladığı Cape Town niversitesi'nde Afrika alışmaları Merkezi'nde kıdemli okutmandır. Dünya Arkeoloji Kongresi'nin yönetim komitesindedir ve Dünya Arkeoloji Kongresi'nin dergisi olan *Archaeologies*'in de yardımcı editörüdür.2004 yılında, Mandela yesi olarak, Harvard niversitesi'ndeydi. Arkeoloji ve Afrika toplumu ile halk tarihçesi ve miras konulu geniş çaplı yayınları vardır.

Joe Watkins, Choctaw yerlisi ve bir arkeologdur. New Meksika Üniversitesi

Antropoloji doçentidir. Kendisi, yarı-kan Choctaw yerlisidir ve 35 yıldan fazladır arkeolojiyle ilgilenmektedir. BA derecesini Oklahoma Üniversitesi, Antropoloji'den, Master ve Amerikan Yerlileri'nin sorunlarının algılanışı ile ilgili anket senaryolarına arkeologların yanıtlarını inceleyen doktora derecesini ise Southern Methodist Üniversitesi Antropoloji'den almıştır. Şimdiki çalışması, antropolojinin etik uygulaması ve antropoloji ile toplulukların soyundan gelenler ve Aborjin nüfus arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu konular üzerine sayısız makaleleri yayınlanmıştır. İlk kitabı *Yerli Arkeolojisi: Amerikan Yerlilerinin Değerleri ve Bilimsel Uygulama* (AltaMira Yayınları 2000) Amerikan yerlileri ve arkeologlar arasındaki ilişkiyi incelemekte ve şu an ikinci baskısını yapmaktadır. Son kitabı *Fiziki Mirası Geri İstemek: İade ve Kutsal Yerleşmeler* (Chelsea House Publishers 2005), Amerikan Yerlilerinin sorunlarından lise öğrencilerini haberdar etmeyi amaçlamaktadır.

Larry J. Zimmerman, Antropoloji profesörü, Indiana Üniversitesi'nde Müze Çalışmaları ve Amerikan Yerlilerinin Temsili Halk Bilimcisi, Purdue Üniversitesi Indianapolis ve Amerikan Yerlilerinin Eitelorg Müzesi ve Batı Sanatları profesörüdür.

Dünya Arkeoloji Kongresi başkan yardımcısıdır. Ayrıca kendisi WAC'a yönetici sekreter olarak ve Arkeolojik Etik ve Ölüye Davranış üzerine WAC'ın ilk kongreler arası toplantısının organizatörü olarak hizmet vermiştir. Araştırma konusu, Kuzey Amerikan Ovalarının arkeolojisini, çağdaş Amerikan yerlileri sorunlarını içermektedir. Şimdiki projesi evsizlik arkeolojisinin incelenmesidir.

FORUM

Süreç, Sonuçtur.

Julie Hollowell ve Alexander Herrera

Özet: Etik, WAC'ın bütün ilgi alanının anahtarıdır. Bu, WAC üyeleri olarak bizlerin, disiplinle ilgili geçmişe ışık tutmaya yardım etmek ve heryerdeki insanların arasındaki eşitliği (ama ayrınlığı değil) birlik amacı ile besleyen geleceğin arkeolojisini güçlendirmek için bildirilmiş sorumluluğudur.

Archaeologies'in bu Forum bölümü, 19-21 Nisan 2007'de, Stanford Arkeoloji Merkezi'nde (Kaliforniya, ABD) Etik üzerine Komite (bundan yola çıkarak CoE) adıyla yapılan ilk toplantısını kapsam ve derinlik tartışmalarıyla çevreleyen WAC ,ın çekirdek bakış açısının vitrinidir. Bu, insanlara – WAC üyeleri ve diğerlerine- , WAC için bir „etik kanunnamesi“ hazırlama sürecinde yer almaları için bir davetiyedir. Bu süreç, yazılı bir metin yada nasıl davranılacağını söyleyen bir yasaklayıcıdan çok sonuçta tartışmaları ve kararları kapsayan bir süreçtir.

WAC, Etik, Yürürlüğe Koyma ve Haklar

Sean Ulm

Özet: Stanford'daki toplantıyı ,bir WAC genel „etik kanunnamesi“nin geliştirilebilmesi için fırsat olarak nasıl kullanabilirdik. Özellikle toplantıya katılanların hepsinin hangi kodlamanın başarmaya çalışacağı, alabileceği biçimin belirgin bir fikri var mıdır gibi konularda aynı fikirde olmalarının gerekmediği bir ortamda, hiyerarşik ve doğrusal olma eğilimli yasakçı ifadeleri nasıl kırabilirdik. Dahası, temel kavramların anlayışımızda, sosyal adalet, arkeolojinin toplumsal rolü gibi alınabilecek herhangi bir yaklaşım biçimine temel oluşturacak konularda önemli farklılıklar meydana geldi. Bu gerginlikler, bir anlaşmaya yöneltti ki bizlerin çalışması, etik hakkında düşünmek için belge ve araçlarla desteklenen kavramsal bir süreci geliştirmeye odaklanmalıdır. Sean izlenen yolun doğru olduğunu hissederken, WAC'ın daha fazla önleyici tedbirler getiren bir duruş almasını gerektiren, mahrum edilmiş insanların adaletsizliği düzeltmek umuduyla WAC'ta aradıklarını bulabilmeleri için, uzlaşma ve etik anlaşmazlıkların çözümüne mekanizmalar, süreçler ve kaynaklar sağlayan pratik sorunları gündeme getirmiştir.

WAC Etik Komitesi Atölye Çalışmasına Katılımın Yansımaları

Joan Gero

Abstract: Bu kısa parça, Etik Komitesi Atölye Çalışması için beklentilerimi

hatırlatmakta, bütün beklentilerimin alt üst oluşunu görmenin nasıl tazeleyici ve teşvik edici olduğunu düşündürmekte ve nasıl ilerleyeceği konusunda bir muamma, şaşkınlık ile sonuçlanmaktadır.

Julie Hollowell tarafından yazılmış ek özetler: Joan, dışarıda çalışan arkeologlara meydan okuyan ve daha sorumlu ve etik araştırmalar yapmalarında klavuzluk edecek bir Uluslararası Etik Kanunnamesi geliştirileceği konusunda özel bir ilgi ile Stanford'a vardı. Böyle bir kanunname için sahip olduğu peşin hükümlerin hemen hepsinin, genel bir bakış açısıyla neyin „iyi , neyin „kötü“ olduğunu belirleyen yazılı bir belgenin sınırlandırılması hakkındaki tartışmalarımız sonucunda değiştirildiğini öğrendi. Bunun yerine, odak noktası, WAC prensiplerinde temellenen, etik kararların verilmesi süreci oldu. Etik sonuçların meydana getirilmesinde alternatif yollar tartışıldı ve örnek – vaka çalışmalarından bir çok şey öğrenildi. Kendisi, sonuçta bizlerin etik-karar-vermek için önerilerimizi tartmak istediğimizi, böylece belirli sonuçların diğerlerini memnun edip etmediğini ve bunun sosyal adaletin anahtar prensiplerini düzenleyen bir rol oynayarak uygulandığını vurgulamaktadır.

Masanın Etrafında Oturuyorduk

Alejandro Fabio Haber

Özet: Alejandro, tartışmalarımızı saran belirsizlik üzerine bir takım yorumlar yapmaktadır. Bu belirsizlik, bilhassa „arkeoloji“ nin kapsamı konusunda ve arkeologların evrensel boyutta olduğunu hissettikleri etik prensipler ile yerel topluluk için saygı prensibi konusundaki çelişkiler üzerinde bile mevcuttur. Kendisi Carlos Bruch öyküsünü anlatır. Carlos Bruch, Çatamarca Bölgesi'nin ilk arkeologudur. Burada, Bruch'un yerli halkı nasıl betimlediği ve onların geçmiş hakkındaki düşüncelerini nasıl önemsiz saydığı ve sonra kendi versiyonunu meydana getirdiği, bu versiyonun ise arkeoloji alanında resmi olan gibi kutsal kabul edildiği nakledilmektedir. Bu, durum, bugün de dallanıp budaklanmakta, küresel sömürgeci projelerde, yerel sesler ifadeden mahrum bırakılmaktadır. Alejandro bizdeki belirsizliği ve arkeologların karşılaştığı çelişkiler üzerine kararsızlığı, olumlu bir gelişme –*teori öncesi, anlama öncesi*

septomu- olarak gördü. Kendisi, yerel insanların sosyal hafıza ve kendi sesleri konusunda kanun yapıcı olmalarının önemini vurguladı.

Maori gözlerinden WAC yansımaları

Margaret Rika-Heke

Özet: Şimdi bir süreden beri, arkeolojide etik konusunu saran sorunlar, etik suistimali anlatan örnek çalışmalar, düşüncelerimi işgal etmiş durumda. Aslında neden arkeolojiye doğru çekildiğimin de önemli bir kısmı, zayıf etik uygulamalara dair, kendi halkıma karşı kışkırtılmış eski örneklerle dayanmaktadır. Böylece sahip olduğum ezici kişisel ihtiyaç, araştırmak, düzeltmek ve Iwi Maori için değiştirmek olmuştur. Bu çabaya olan yükümlülüğümün bir parçası, kendime yakın bulduğum, etik kuralların ve prensiplerin ele alındığı WAC ile olan ilişkim aracılığıyla ifade bulmuştur.

WAC Etik Komitesi'nin ilk toplantısından yansımalar

Makoto Tomii

Özet: WAC'ın, tam olarak gelişimini tamamlamış bir organizasyondan çok hala gelişmekte olan bir organizasyon olduğunun farkına varması gerekmektedir. Dünyada, WAC'takilerin alışık olmadıkları şekilde farklı töreler ve dillerden açılan mercekler misali, çok çeşitli bakış noktaları yada düşünce biçimleri vardır. Ayrıca, yürütmekte olduğumuz arkeoloji faaliyetleri için takip etmemiz gereken kanunlara ihtiyacımız vardır ki böylece toplum, kamu düzenini devam ettirebilsin. Bu nedenle, arkeolojik bir faaliyette bulunduğumuzda, toplayabildiğimiz kadar bilgi, mümkün olabilecek en geniş çeşitlilikte bakış noktaları toplamalıyız. Çalıştığımız toplumların kanununa ve insan yaşamına saygılı olmalı ve dürüst davranmalıyız.

“WAC-y” yansımaları: 2007 Stanford Genel Etik Kuralları toplantısından bakış açıları.

Jill Reid

Özet:

Uzun süredir WAC üyesi olan Jill Reid, Stanford'da, toplantının iki ve üç günü oturumdaydı. Ona göre, toplantının en büyük değeri pek çok farklı bakış açısının sergilenmesi ve kendi çalışması ile ilgili durumda yapılan arkeoloji biçimini yansıtmaya fırsatıdır. Jill komiteyi, alışkın olunan yada geniş bir kitle tarafından kullanılan terimleri değiştirmeme konusunda uyarmıştır, aksi takdirde, diğerlerinin kafası karışabilir yada açıklama talep edebilirler. Kendisinin Avustralya'daki deneyimlerine dayanarak, kültürel miras kanunlarına uyulmasının etik çelişkiler yarattığı ve adaletsizliği ilerlettiği bir durumu tartışmakta, sürecin ana çizgileri ne olursa olsun, bu tip karmaşıklıkların da hesaba katılacağını ummaktadır.

Present Imperfect¹ için Miras Etiği

Lynn Meskill

Özet: Lynn, Stanford'daki atölye çalışmasında çerçevesi çizilen üç önemli tartışmayı tanımlar. İlki, kuralın dilidir ki, kendisi, bunun bizlerin onayını yansıtan, pek çok durumda arkeologlar birincil muhatap değildirler ve bir kodlamadan çok çekirdek değerleri başlangıç noktası olarak kullanmamız gerektiğini hissetmektedir. İkincisi, belirli tarihçelerin farkındalığı ve, sömürgecilikle karşılaşmış olmanın sonuçları ve hala bu ilişki biçiminin pek çok yerde devam ettiğinin kabulü. Üçüncüsü, sosyal adalet sorunları konusunda, WAC'ın kendisini nasıl konumlandığıdır. Lynn, WAC'ın küresel ölçekte sosyal adaletsizlikle çarpışmada aktif bir araç olabileceken, müdahaleci bir duruş alan etik içeriklerin, insanlara ne yapacaklarını buyuran bir görünüm almaması için iyice düşünülmesi gerektiğini vurgular. Böyle bir

---

¹ İngilizcedeki Present Perfect Tense bir fiil zaman bildirimidir-Yakın Geçmiş Zaman için kullanılır. Burada yazar, bir kelime oyunu yapmış.

duruş, sadece emperyalist ve sömürgeci uygulamaların bir aynası olmaya hizmet eder. Bizim, insanlara, mirasları ile ilgili olarak ne yapmak istediklerini sormamız ve kendimizi onları dinlemeye hazırlamamız gerekmektedir, her ne kadar arkeoloji onlar için acil bir önem taşımıyorsa da, bizim meydan okuma olarak bulabileceğimiz önerilerle yön verebilirler.

Stanford'da Etik Üzerine Yansımalar

Ian Lilley

Özet: Üretken olmak için dikkatli olmak gerekmektedir, Ian, özellikle WAC'ın kültürel mirası ilgilendiren insan hakları meselelerine karışma konusundaki sorumlulukları hakkında ortaya çıkan bazı temel fikir farklılıkları tarafından hazırlıksız yakalandı. Onun WAC'taki meslektaşları arasında bulmayı umduğu bu konuyla ilgili benzer bakış açıları, can sıkıcı ve uğraştırıcıydı. Yansımanın ötesinde, kendisi, bu farklılıkların tarihsel ve çağdaş nedenlerini daha iyi anlamakta, bunu belirsiz varsayımlarla ilgili olarak alınmış iyi bir ders olarak görmektedir. Bu da olasılıkla WAC'ın zaten olduğu şeydir.

WAC Etik Komitesi'nin ilk toplantısı

Audie Huber

Özet: Audie, Stanford'daki toplantıya katılım karşısında çarpıldı, hep birlikte gerçekleştirilen bu zaman çok değerliydi. Kendisi, öncelikle ana kavramları ve temel prensipleri tanımlayıp, WAC'ın duruşunu saptayarak uğraştırıcı /meydan okumaları tartıştı. Bunlardan pek çoğu, mevcut WAC belgelerinde vardı. İkinci olarak, etik çelişkilerin büyük bir bölümünü oluşturan karşıtlıklarla yüz yüze gelindiğinde organizasyon nerede bir çizgi çekmelidir. Bir "Etik Kanunnamesi"nin, böyle çizgiler çekmesi, beklenmemekte, onun yerine, böyle çelişki ve karşıtlıklara daha keskin bir şekilde odaklanmalı, bunların tartışılabilmesi için diyalog ve forum sağlamalıdır. Audie'nin toplantıya yaptığı pek çok katılımdan biri, yıllardır edildiği tecrübelerle temellenen, yerli insanlar ile yaptığı tartışma ve tanımlama konsültasyonlarıdır. Bir diğeri, bize,

fikirlerimizi anlayışı arttıran görsel bir biçimde ortaya koymada yardımcı olmasıdır.

Yansımanın yansımaları

Anne Pyburn

Özet: Bundan sonraki tartışma serilerinde faydalı olabilecek, WAC için kültürler arası etik kuralların geliştirilmesi hakkında üç farkındalık.

Dünya Arkeoloji Kongresi, Etik Komitesi'nin ilk toplantısında ne oldu?

Alexander Herrera

Özet: Herrera, WAC'ın dünya görüşü ve amaçlarıyla uyumlu bir etik çerçevenin nasıl geliştirileceğine ilişkin, komitenin müzakeresi hakkında görüşünü yansıtır. Kendisi, anlamlı prensiplerden oluşan bir temelin önemine işaret eder. Bu prensipler, belirli kültürel ve tarihsel sosyal kontekstlerde ve temel değerlere dayanan, aynı zamanda, çeşitli bakış noktalarından türemiş karşıtlıkları onaylayan bireylerin, düşünüş tarzında mevcut olmalıdır. Komite, dünyanın farklı yerlerindeki insanlar ve kurumlar için sosyal adaletin ve uygun etik davranışın nasıl tanımlanacağı sorularıyla yüzleşmektedir.